

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad cat. olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általaltat katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létező új lapot mi örömmel helyesljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytöredékekben.

Finis.

Előre láttuk, előre mondtuk. Nem lehetett másként.

A mikor annyi hatalmas ellenség környékezett bennünket, a mikor maga a minister is a szemét forgatja az ígértet közben és frázisokkal fizet ott, a mikor a kérdés komoly tanulmányozását kellett volna ígérnie — nem lehetett akkor már semmi reménységünk a balatonvidéki vasúthoz.

Leszavazták egyhangulag. Városunk országgyűlési képviselője betegsége miatt felkelve sietett jogaink és igazságos érdekaink védelmére. Ne csodáljuk, hogy egy ember nem tudta megdönteni az egész országgyűlés véleményét. A mikor a minister abszurdumoknak adja be a derekát, hiába ott az okos szó egy olyan parlamentben, a hol az emberek nagy része nem a maguk eszével, hanem a mások jelszavai után indulva intézik az ország sorsát.

Lenyomtak, leszavaztak bennünket, füttyönek ránk, mint a hogyan füttyöl ránk a balatonvidéki vasut a határunk széléről.

Ezzel leszámoltunk, a sértést zsebre-vágtuk, hanem nem vagyunk hajlandók szó nélkül elmenni *Kossuth* Ferenc ama

kijelentése mellett, hogy az országos érdeket nem lehet feláldozni egy város magán-érdekéért.

Hát ezt magyarázza meg *Kossuth* Ferenc ur.

Azt mondják, hogy *Kossuth* Ferenc, a ki egyébként az apja fia, nagyműveltségű, nagy tudományú ur, a ki a nevén kívül — ez is nagy tőke — az édesapja sok tudásából is örökölt. Ezt mind elhiszszük. De azt nem hisszük el, hogy *Kossuth* Ferenc az említett kifejezést komoly tanulmányai alapján mondta volna. Már azt igazán szeretnénk tudni, hogy mennyire érdeke az országnak az, hogy az a vasut a tizenkét háziból álló börgöndi pusztát érintse — a melynek egyébként már ugy is van vasútja — hogy elmenjen *Tác* mellett — no ez még megjárja, hiszen van vagy 1000 lakosa — aztán a vasutal bíró *Szabadbatthyány* mellett lekanyarodva odaérjen a *Szárhegy* alá, a hol semmi és senki sincs és belevágjon abba a nyomba, a melybe belvágott volna; ha *Fehérvárt*, *Pentelét*, *Szentmihályt*, *Urhidát* érintve *Potgárdi* felé haladt volna.

És szeretnénk nagyon, ha *Kossuth* Ferenc miniszter ur meg tudná magyarázni azt, hogy miért ellenkezik az országos érdekekkel az, ha a vasut egy nagy-

forgalmu várost érint, az egyetlen nagy várost, a mely az útjába esik.

Már az ilyen bölcseségnél csakugyan tótágot áll a magyar ember esze.

Aztán még el akarja velünk hitetni a miniszter ur, hogy *Fehérvár* a vasutak dolgában el van kényeztetve. Hát nem látja, hogy majd a bőrünkbeől futunk ki a nagy jómódtól? A vicinálisaink kiemeltek a zsebünkbeől potom 350 ezer koronát, elemelték a forgalmunkat s a 200 koronás részvényeinket leemelték 5 kor. 60 fillérré.

Hát nem vagyunk mi elkényeztetve?! Remélem, hogy most már csak elmegy az eszünk a nagy boldogságtól, amikor mindezt a nagy *Kossuth* Ferenc mondotta.

Ó édes Istenem! de nagyon furcsa dolog is az, mikor egy miniszter a levegőbe beszél és mikor a frázisokban utazik. Belekiáltja a világba, hogy „országos érdek” a „haza java így kívánja” és a mögötte bóbiskoló többség bólint rá és kész a hon údvé.

Azt mondják, hogy *Kossuth* Ferenc ur helyett *Szterényi* államtitkár dolgozik, sőt az gondolkozik is helyette. *Kossuth* csak ur, meg miniszter és az apja fia, *Szterényi* pedig — a ki különben eléggé hajlékony dereku ember — a dolgozó masina. No hát ez meglátszik. Legalább

A fekete macska.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —
Irtá: *Poe* Edgar.

Egy igen különös, ámbar közönséges történetet írok le; olvasóimat nem kérem, hogy hitelt adjanak neki és nem is várom tőlük; örültség volna ilyesmit követelmem olyan esetben, midőn saját értekeim bizonyítványát is elvetem.

Azonban nem vagyok örült és bizonyára nem álmodom. De holnap meghalok s ma meg akarom lelketem e teheről szabadítani.

Az a tervem, hogy hazi életem eseményei egyszerű sorozatát világosan, röviden és minden magyarázat nélkül a világ elébe tárjam.

Ez események következményei megrémítettek, kineztek és megsemmisítettek. A szépitést, vagy elsimutást nem kísértem meg. Megvallom, hogy előttem csak borzalmat tüntettek fel — sokak előtt inkább különösnek, mint borzalmasnak fog tetszeni. Lehet, hogy később találkozik egy olyan értelem, ki agyrememet a mindennapiság terére viszi — egy olyan értelem, mely nyugodtabb, következetesebb és a tulizgatottságnak kevésbé lesz alávetve, mint az enyém — ki az általam irtózáttal elbeszélte körülményekben a közönséges események sorozatának igen természetes következményeit találalndja.

Emberséges és szelíd jellemem gyermekkorom óta ismeretes volt. Szivem gyöngédségét annyira ismerték, hogy pajtásaim rámkaptak s játékokat üztek belőlem. Kivált az állatok után bolondultam, ezen előszeretemet szülőim nem elleneztek és többféle kedvenc állataim voltak. Majd minden szabad időmet velük töltöttem,

akkor voltam legboldogabb, mikor kedvenceimet ettettem vagy simogattam.

Jellememnek e sajátsága éveimmel növekedett s midőn a férfikorú elértem, élvezeteimnek legfőbb forrását ebben találtam. Azoknak, kik egy hű és okos kutyához ragaszkodnak, szükségtelen az irántuk érzett szeretet természetét és bensőségét magyaráznom, azon élvezetet is ismerik, melyet ez érzelmek nyújtanak.

Egy állat önzéstelen szeretetében és önfeláldozásában van valami, ami egyenesen a szivhez szól, kivált azok előtt, kiknek elég alkalmuk volt az emberek gyarló és hamar ellobbanó barátságát és hűségét vizsgálni vagy próbára tenni.

Korán megismertem és oly szerencsés voltam, hogy nőm hajlama is talált az enyémmel. Látva, hogy kedvenc háziállatait szeretem, minden alkalmat felhasznált, hogy a legszebb és kedvesebb állatfajokból szerezzem példányokat. Voltak madaraink, aranyhalunk, szép kutyáink, tengeri nyulaink, egy kis majmunk és macskánk.

A macska rendkívül erős és szép állat volt, egészen fekete és bámulatosan tanulékony. Ertelmi tehetségét említve, nőm, aki teljességgel nem volt babonás, gyakran tett tréfás célzást arra régi néplütre, midőn a fekete macskákat boszorkányoknak tartották. E tárgy felett nem beszélt komolyan s ha felmentem, az csak annak tulajdonítható, hogy e percben ez is eszembe jutott.

A macskát *Plutónak* hívtuk — ez volt kedvencem és játszótársam. Mindig én adtam neki enni s a háznál bármerre mentem, kísért. Alig tudtam meggátolni, hogy az utcára is utánam ne jöjjön.

Barátságunk több évig tartott. Szégyennel vallom be, hogy ez idő alatt, a mértékletlenség

ördöge gonosz közreműködése által egész természetem, jellemem és véralakatomon nagy átalakulás történt. Napról-napra sötétebb kedélyt és izgatottabb lettem, a mások érzelmeivel mindig kevesebbet gondoltam.

Nőm iránt is megváltozott modorom, durva szavakkal illetem, sőt később meg is ütöttem.

Természetes, hogy jellemem átalakulását a szegény állatok is megérezték. Nem elég, hogy elhanyagoltam, de kineztem őket. *Pluto* iránt volt még annyi kímélet bennem, hogy nem bántottam, de a nyulakat, majmot, sőt ha a véletlen vagy barátságos indulata a kutyát utamba hozta, ezeknek kinezása legkevésbé se bántotta lelkiismeretemet. De a rossz hajlam naponta erősbült bennem, mert lehet-e nagyobb rossz és bűn, mint a pálinka! Végre a vénülős és gyakran haragos *Pluto* is ismerni kezdte gonosz természetem következményeit.

Egy éjjel, midőn az általam látogatott külvárosi bünbartangok egyikéből részegen tértem haza, azt képzeltem, hogy a macska kerülül jelenlétemet. Megragadtam, az állat megijedt tőlem s a kezemet egy kissé megharapta. Ördögi dühbe jöttem. Nem bírtam magammal. Ugy éreztem, mintha jóindulatom és lelkeim e percben elszállt volna testemtől és lényemnek minden idegeit a pálinka gőzeivel megerthelt ördögi gonoszság töltötte volna el.

Mellényzsembem nyultam, a tollkést kivettem és kinyitottam; a szegény állatot iorkon ráragadtam és meggondolva, szándékosan az egyik szemé golyóját kivettem! Ez átkozott kegyetlenségemet leírva pirulok, égék és reszketek szégyenletemben!

Midőn reggel eszemre tértem, midőn az éjjeli tivornya köde eloszlott agyamból, elkövetett

Mai lapunk 4 oldal.

mi fehérváriak ezzel az alkalommal fényesen meggyőződhetünk róla.

Mi hiszhatjuk tovább az igát és elhitethetjük magunkkal, hogy Kossuth Ferenc alapos és komoly, megfontolt ur, aki igazán tudja azt, hogy mit beszél.

De hát jól van!

*

Az ügy a képviselőházban a közelkezőleg folyt le:

Óváry Ferenc előadó ismerteti a közlekedési és pénzügyi bizottságoknak a törvényjavaslatra vonatkozó jelentését s kéri a javaslat elfogadását, Székesfehérvár erre vonatkozó kérvényének figyelmen kívül hagyásával.

Sáára Gyula: Örömmel üdvözlő a Dunántul lakossága nagy részének jogos érdekeit szolgáló törvényjavaslat beterjesztését, de tárgyalni kívánja Székesfehérvárnak az erre vonatkozólag felterjesztett kérvényét is. A javaslatban megjelölt vasutvonal a Dunántul egyik legnagyobb városát, Székesfehérvárt kikerülve s ezzel a 32.000 lakóval bíró nagy központnak érzékeny kárt okoz. Hogy mi szüksége van arra, hogy ez a vasút kikerülje Székesfehérvárt, nem tudja megérteni sem a javaslat indoklásából, sem a közlekedési bizottságnak jelentéséből Székesfehérvár jogos kívánalmának teljesítése nemcsak a városnak áll érdekében, hanem az oda, mint a vasúti gócpontba befutó vasúti vonalak mentén elterülő vidékeknek is. Különben is a létesítendő vasút áru- és személyforgalmának igen nagy részét fogja szolgáltatni Székesfehérvár és környéke, ahonnan nyaranta tömegesen utaznak nyaralni a balatoni üdülőhelyekre.

Szász József: Mennyit adott hozzá Székesfehérvár?

Sáára Gyula: Ezekén kívül Székesfehérvár történelmének, felvételének és népességi viszonyainál fogva megérdemli, hogy kérését tekintetbe vegyék. A kérés teljesítése úgy sem késleltetné a javaslat megvalósítását. Ezért a következő indítványt nyújtja be:

„Indítványozom, hogy a tárgyalás alatt lévő és a balatonvidéki vasút megépítéséről szóló törvényjavaslat az iró szerint vételesség le a képviselőház napirendjéről (Nagy mozgás) és a törvényjavaslat adassék vissza a kereskedelemügyi miniszter urnak azon utasítással, hogy a javaslatot akként módosítsa, hogy a vasút Székesfehérváron vezetessék keresztül; hogy e módosításnak megfelelően a törvény-

javaslat 3. §-át, az építés és üzembereendezési költség összegére vonatkozólag szintén helyesbítse — ez eként módosított törvényjavaslatot a legrövidebb idő alatt terjessze a képviselőház elé.”

Kossuth beszéde.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter: T. Ház! Sajnálatomra nem fogadhatom el a t. barátom által benyújtott határozati javaslatot. Ha ebben az országban valaki Székesfehérvárnak az érdekeit szíven viseli, az én is vagyok, de a magánérdeknek, — még ha egy érdemes város érdekei is — alá kell rendeltem minden körülmények között akkor, mikor nagy közérdekről van szó. Ugyanezt az elvet hangoztatta t. barátom is és ugyanezen elvnek hangoztatásával kívánok neki válaszolni.

Első sorban megállapítani kívánom, hogy azon önérdék-szolgálat, melyet t. barátom megemlített, tényleg nem létezik. Azok a nagyobb birtokok, amelyek a vasút által érintve lesznek; sokkal jobban lennének kiszolgálva a sárpentelei kiágazással. Többek közt egy nagybirtokosnak van ott egy igen értékes kőbányája is, amelytől e kiágazással alig lenne 800 méter távolságra a vasút, holott a most tervezett vonal több kilométernyi távolságra lesz e kőbányától.

Kérem a t. Házat, legyen meggyőződve arról, hogy ezt a kormányt soha semmi körülmények között semmi kérdésben senkinek önérdéke nem fogja vezetni. (Élénk helyeslés.) A jelen esetben is egy nagy érdekről van szó, oly nagy közérdekről, amelynek tekintetbe vétele indította a kormányt arra, hogy a balatoni vasutat államköltségen megépítse. Ez a nagy közérdek az, hogy az állam teljesen önálló tarifa-politikát folytathasson az ország ezen részén (Helyeslés.) egy oly tarifa-politikával szemben, amely nem mindig felelt meg az ország érdekeinek. (Élénk helyeslés.) Ha úgy építjük ki ezt a vasutat, hogy a székesfehérvári állomás a Déli-vasutal közösen lenne használható, akkor az említett nagy érdeket korlátlanul szolgálói többé nem lehetne. (Igaz! Ugy van!) Ez előtt a nagy közérdek előtt pedig minden más érdek a világon, ami a balatoni vasutal összeköttetésben lehet, eltörpül. (Igaz! Ugy van!) Így Székesfehérvár érdeke, bármennyire szívünkön viseljük azt, eltörpül.

Megjegyzem mint mellékes érvet, mert amit mondtam már, teljesen elégséges az előtűnk fekvő törvényjavaslat elfogadására, hogy Székesfehérvár, jóllehet azért, mert hazafias célokra már sokat áldozott, ezen vasutnak kiépítésére semmit sem szavazott meg, (Igaz! Ugy van!) holott a

többi érdekeltiség összeadott egy millió koronát, még pedig oly feltétel alatt, hogy az általunk javasolt vonal építették ki. Ha tehát érintetnek Székesfehérvár, ezen egy millió korona hozzájárulásról le kellene mondanai az államnak.

Egy másik figyelembe veendő körülmény az, hogy a sárpentelei kiágazás többé kerülne és nehéz terep-viszonyok között lenne kiépítendő, mozgó homokból alakult dombok között, úgy, hogy a technikai tanulmányozás, amely első sorban éppen erre a vonalra irányított, kiderítette azt, hogy e vonal semmi esetre sem volna előnyösen kiépíthető, amellyel, hogy az emelkedés némely helye 20 % lenne, holott a másik utárrányon a maximum csak 10 %, minek következtében a vasút üzeme abban az irányban költségszerűbb lenne, mint emebben.

Ezek az érvek, bár súlyosak még is mind eltörpülnek azon érv döntő volta mellett, melyet már említettem, hogy az új vasutnak tarifapolitikáját teljesen függetlenül kell kezelhetnünk és az üzemet teljesen a magyar állam érdekei szerint kell vezethetnünk, ami lehetetlen volna ha a székesfehérvári állomás közös lenne a Déli vasutal. Abban az irányban, amelyet mi kiépíteni akarunk, ez a nagy hátrány ki lenne zárva, úgy hogy — ismétlem — a magyar államvasutat az ő tarifapolitikáját teljesen szabadon üzhathetné és ezzel mérsékelhetné a Déli-vasut tarifapolitikáját. (Élénk helyeslés.)

Nem akarom a t. Ház türelmét tovább igénybe venni. (Halljuk! Halljuk!) Amit mondtam, már elégséges arra nézve, hogy teljesen indokolja, miért választotta a kormány a benyújtott törvényjavaslatban tervezett utárrányt, amár ezt nehéz szívvel tette, mert Székesfehérvár érdekei iránt a legnagyobb jóindulattal viseltetik. (Élénk helyeslés.)

Bathlyány Lajos gróf személyes megtámadtatás címén szólal fel. Sáára beszédében ő reá is hivatkozott, mint egyik okozójára annak, hogy a balatoni vasut Székesfehérvárt nem érinti. Evvel szemben kijelenti, hogy ő igenis a székesfehérvári kiágazás mellett volt, de a közérdek szempontjából erről a tervről anélkül, hogy személyes érdekét tartotta volna szem előtt, lemondott.

Melcer Géza: A beterjesztett törvényjavaslat nagy haladást jelent a vicinális vasuti hálózat kiépítése terén, mert azt az állam terhére valósítja meg. Nem kívánja az összes tranzverzális forgalmu vasutvonalaknak az állam terhére történő építését, de szükségesnek tartja a helyi-érdekű vasutakról szóló törvény újjalakotását. Sokat lehetne erről a dologról még beszélni, de

bünnömről szegényt, irtózatot és félig-meddig megbánást éreztem; de ez igen gyenge és határozatlan érzés volt, melynek jó hatása lelkem nem érintette. Ismét belemerültem a kicsapongásokba, gonosz cselekedetem emlékeit a borba fullasztottam.

A macska, bár lassan, de meggyógyult. Az elvesztett szemgolyó helye csul és irtózatot volt, de ugylátszott hogy szenvedései megszűntek. Szokása szerint járt-kelt a házánál, de amire el lehettem készülve, bekövetkezett, ha felé közeledtem, rémülve futott el. Még maradt annyi jó érzés bennem, hogy ezen szegény, egykor irántam annyi ragaszkodással viseltetett teremtes el-lenszenven busultam. De ez érzést nemsokára a boszankodás váltotta fel.

Végleges és visszavonhatatlan bukásom jelzésére a gonoszság szelleme ekkor tünt fel.

A gonoszság szellemét a filosofusok számba sem veszik. Pedig annyi erősen hiszem, hogy-lelkem van, épp oly bizonyos vagyok benne, hogy a gonoszság az emberi szív legrégibb rugója, egyike ama megoszthatatlan tulajdonságoknak, vagy érzelmeknek, mely az ember jellemét vezérli.

Ki nem kapta magát rajta százszor is, hogy rossz vagy ostoba dolgot cselekedett azon egyszerű okból, mert tudta, hogy azt nem kellett volna tennie? Helyes ítélőtehetségünk dacára nincs-e meg azon folytonos hajlamunk, megszegni azt, ami törvény, csupán azért, mert tudjuk, hogy az törvény.

Mint az előbb mondtam, a gonoszság szelleme jött rám, hogy végleges romlásomat előidézze. A léleknek megmérhetetlen égető vágya az, hogy magát gyötörje, hogy saját természetén

erőszakot tegyen, hogy a rosszat a rossz iránt való szeretetből cselekedje; ez az érzés késztetett arra, hogy az ártalmatlan állatam már elkövetett kinszát még nagyobbá végezzem be.

Egy reggel egész hidegverrel hurkot vettemem a nyakára s egy fa ágára felakasztottam; e műtét alatt szemeim könnyekkel telek meg és szívemben a legkeserűbb megbánást éreztem, de felakasztottam, mert tudtam, hogy ez az állat egykor szeretett és mert éreztem, hogy ellen-szenvenre és haragomra soha sem adott okot; felakasztottam, mert tudtam, hogy ezáltal bünt követek el, halálos bünt, melyel halhatatlan lelkemet beszennyeztem, elannyira, hogyha ez lehetséges volna, ezáltal még a véghetetlen Őságu Isten kegyelmét is elveszthetem.

E kegyetlen tettemet követő éjjel „tűz van!” kiáltásra ébredtem fel. Már az ágyam függőnyei is lángba borultak. Az egész épület égett. Feleségem, én és egy cselédünk csak nagy bajjal menekülhetünk ki a lángok közül. Minden vagyonom a lángok martaléka lett; kétségbeestem.

Nem vagyok oly gyarló, hogy gonosz tettemet a bekövetkezett szerencsétlenséggel összeköttetésbe hozzam. De a tény láncolatát előszámlálom, egy láncszemet sem akarok elhagyni.

Másnap megvizsgáltam a romokat. A falak összeomlottak, csak egy fal maradt épen, ez az egy kivétel körülbelül az épület közepén volt, egy keskeny fal, mely éppen az én ágyam fejénél állt. A kőmivasmunka itt ellenállott a tűz hatalmának — ezt annak tulajdonítottam, mert nem rég vakolták újra. — E fal körül nagy tömeg csoportosult, a fal egy bizonyos részét többen nagy gondnal látszottak vizsgálni: „Különös, sajátságos, meglepő!” s több hasonló kifejezésekkel

éltek; ami kíváncsiságomat nagy mértékben felébreszté.

Odamentem és a fehér falon egy óriási macskaalakot vettem észre. Az egész alak bámulatos fűséggel volt visszaadva. Az állat nyakán hurok volt.

Midőn e tűneményt legelőször megpillantám — mert nem tudtam másnak, mint tűneménynek képzelnem — a legnagyobb meglepetés, bámulás és irtózat fogott el. De végre az okoskodás segítségemre jött. Emlékeztem, hogy a macskát a házunk mellett levő kertben akasztottam fel. A vészkiáltás lármájára a nép betört a kertbe, az állatot valaki levette a fáról s a nyitott ablakon keresztül szobámba hajtotta. Bizonyosan azon jó szándékkal tette, hogy álmomból ébresszen fel. A többi fal összeomlása kegyetlenségem áldozatát az új vakolathoz szorította; a méz és a döglött állatból a tűz közreműködése által kifejlődött ammoniak csinálta az általuk látott alakot.

Bár eszemet sikerült ily magyarázattal ki-elégíteni, de lelkiismeretemmel bajosabban ment a dolog. Képzelmemre e meglepő tűnemény mely benyomást csinált. A macska árnyékától hónapokig sem tudtam megszabadulni; ez időskán alatt egy jobb érzés látszott szívemben felébredni, de azt mégsem lehetett megbánásnak nevezni. Anynyira mentem, hogy az állat elvesztését sajnáltam és azon megvetésemelőtö barlangokban, melyekben oly gyakran tanýztam, mindig néztem magam körül, ha vajjon nem találok-e olyan macskát, mely régi kedvencemre hasonlítson?

(Vége köv.)

nem akarja ez alkalommal a Ház türelmét túlságosan igénybe venni és csupán annak akar kifejezést adni, hogy mivel ezen javaslatban lefektetett elvek érvényesítésénél az első lépést látja a múlt hibáinak és ferdeségeinek szanálására és egy egészséges, új vasutépítési politika kialakulásához, a törvényjavaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: T. barátom felszólalása folytán helyesnek vélem kijelenteni, hogy a helyierdekű vasúti törvények újalkotása már készülébe van, sőt azt is mondhatnám, hogy már elkészült. (Helyeslés.) csak éppen az utolsó munkálatok vannak még hátra a törvényjavaslat végleges megszerkesztéséhez, úgy hogy remélem, hogy ősszel már a Ház elé fogom terjeszteni. (Helyeslés.)

Mint hogy felszólaltam, még igen röviden akarom azt a ténny konstataálni, hogy mindazt amit Bathyány Lajos t. barátom mondott, természetesen igaz. Az az elgázos, amely Székesfehérvárt elkerüli, nem az ő közbenjárására, nem az ő kezdeményezésére folytán lett tervezve, hanem a kereskedelmi ministerium kebeléből indult ki, és pedig részben technikai okok miatt, de főképpen azon okok miatt, amelyeket már hangoztattam, hogy t. i. feltétlenül szükséges, hogy ezen vasut ha államilag lesz kiépítve és kezelve, úgy lehessen használható, mint az államnak igen hatalmas eszköze tarifális politikánk megállapítására. (Helyeslés.) Egyébiránt én azt hiszem, hogy Székesfehérvár érdeket abszolúte nincsenek megsérve, mert Szabadbathyánnal tulajdonképpen nagyon könnyű közlekedése lesz Székesfehérvárnak és gondunk is lesz rá, hogy ez az összeköttetés még könnyebb legyen. Egyébiránt pedig Székesfehérvár úgy sem szűkölködik vasutakban, mint hogy hat különböző vasut megy Székesfehérváron keresztül, illetőleg indult ki Székesfehérvárról, úgy hogy egy olyan város, amely hat vasutal bír, csakugyan nem tekintheti magát vasutnélkülinek. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Előző bejárja a vitát.

A Ház Saára Gyula indítványának mellőzésével a törvényjavaslatot a pénzügyi és közlekedési bizottságok szövegezésében fogadja el a részletes tárgyalás alapjául.

A részletes tárgyalás során az 1. §-nál felszólal.

Saára Gyula: Kijelentem, hogy Bathyány Lajos grófot nem támada s egy percig sem tételezte fel felőle, hogy a vasutvonal építésénél személyes érdek vezette. Jelzett módosításának benyújtásától most már eláll, miután a Ház elvetette indítványát.

A Ház ezután a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadja s harmadszori olvasását a legközelebbi ülés napirendjére tűzte ki.

ÚJDONSÁGOK.

Székesfehérvár, márc. 7.

— **(A belvárosi katolikus kör estélye.)**

Szombati estélyén öntudatosan katolikus munkát fog végezni a belvárosi katolikus kör, Székesfehérvár katolikus társadalmának, ez a legtekintélyesebb intézménye. Francia katolikus testvéreink lealázó helyzetére, szenvedéseikkel teljes kálváriájára irányozza városunk katolikusainak figyelmét. A budapesti egyetemi ifjuság Mária kongregációja által kezdeményezett mozgalmat fogja szolgálni azáltal, hogy a jobbadán zsidó lakok szemüvegén át szemlélt francia kulturharcot igazi világitásban fogja bemutatni közönségünknek. Magától értetődik, hogy nem egyedül a rokonszenv és részvét bágyadt kifejezése lesz a szombati előadás, hanem a szomorú francia állapotok okainak feltárásával egy másik, reánk nézve nagyon fontos célt is szolgál; felnyitja szemünket, rámutat azokra az aknákra, melyek a francia katolikusok hadállásait évtizedeken át rombolták, míg végre leszakadt az ég, megnyitott a föld és — rombadott minden. A szombati estély publikuma bizonyára sok hasznot és okulást merít Vass József dr. előadásából. A kiváló képzet-

ségű fiatal pap hónapok óta viv diadalmas harcot a helybeli szocialdemokrata törekvésekkel s örvendünk hogy a belvárosi katolikus kör vezetősége alkalmat ad neki arra, hogy városunk intelligens katolikus közönsége előtt is bemutatkozzék. Mint halljuk, a Szent István Terem ez alkalommal valószínűleg kicsiny lesz, mert a kör tagjai a belépőjegyeket már nagyrészt lefoglalták.

— **(Misszió.)** Dunaodonban e hó 12-től 20-ig két jezsuita atya missziót tart, hogy a hívők lelki üdvét a szent időben szolgálja.

— **(Az igazságügyminiszter köszönete.)** Günther Antal igazságügyminiszter a hozzá intézett üdvözlő táviratra a következő választ küldte Havranek József polgármesterhez:

Nagyságos Polgármester Ur.
Székesfehérvár törvényhatóságának üdvözlését a szülővárosom iránt mindig megőrzött bensőségteljes érzelmekkel vettem és hálás szívvel viszonzom.

Kérem mélyen érzett igaz köszönetemnek igaz tolmácsolását, maradtam

Nagyságos Polgármester Urnak tisztelő híve:

Günther Antal.

— **(Az Országos Pázmány-Egyesület)** 1907. évi március hó 11-én (hétfőn) délután fel 6 órakor a Szent-István-Társulat díszteremben tartja 9-ik rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitót. 2. Főtitkári jelentés. 3. A védőiroda jelentése. 4. Pénztári jelentés és a számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Tisztviselői választása. 6. A választmány 60 tagjának és 3 számvizsgálónak választása. 7. Indítványok. (Az alapszabályok 25. §-a értelmében 3 nappal előbb bejelentendők az elnököknek.)

— **(Új jogtudományi doktor.)** Halla Aurél, Halla Nep. János helybeli számtanácsos fia, a ki középiskolai tanulmányait városunkban jeles eredménnyel végezte — mint értesülünk — utolsó szigorlatát is, kitüntetéssel tette le, a kolozsvári egyetemen, ahol ugyanakkor jogtudományi tudorrá avatták. Öszintén gratulálunk a derék fiúnak, a ki a távolban is megtartotta becsületét igyekezetét.

— **(Halálozás.)** Megdöbbenéssel vettük a hirt tegnap reggel, a mely **Szabó Bakos** Adrás városi bizottsági tag szesznagykereskedő hirtelen elhalálózását tudata velünk. Egy idő óta gyengékedett, de folytatta megszokott tevékenységét, kedden még bort fejtett, éjjel hirtelen rosszul lett szélhűlés érte és kilehelte lelkét 53 éves korában.

Egy igazán derék, tevékeny, ügyes és tehetséges ember veszett el benne. Azok közé a ritka keresztény emberek közé tartozott, a kikben a szorgalommal ponpásan kifejtett kereskedői szellem is párosult. Ugy szólnán semmiből küzdötte fel magát Fehérvár kevésszámú leggazdagabb embereinek sorába. Dolgozott későn, korán, számolt, gondolkodott s mindig becsületes volt. Ritka természetese esze, éles ítélőképessége s elég jó beszélőtehetsége gyorsan megszerették számára a tekintélyt. A városnak virilis biz. tagja, a függetlenségi pártnak egyik legerősebb oszlopa volt. S kidőlt akkor, a mikor még sokat használhatott volna tudásával és szorgalmával városunk társadalmának. Temetése ma d. u. 3 órakor volt óriási részvét mellett.

— **(„Visszavonta.”)** A tegnapi nap eseményét, a balatonvidéki vasut ügyének teljes letérést — hiszen mindenki bizonyosan tudta az eredményt — a Sz. és V. külön kiadásban akarta tudtál adni. Ez az ő dolga. Futja a darabont-nyomdából. Hanem volt a dolgnak egy másik visszaja. Azt írta ugyanis — és nem egyszerűen írta, hanem kipoztírozta — hogy Saára dr. visszavonta indítványát. Vagyis, hogy beadta a város érdekeket szánt változtatást, aztán az ellenkező szelek látára elült, illetőleg visszavonult.

Hát ez esett nekünk fehérváriainak legkeservesebben az egész dologban. A többit, hogy leszavaznak bennünket, tudtuk, el voltunk rá készülve, de hogy Saára Gyula dr. is retiráljon,

még hogy egyedül is retiráljon, arra nem voltunk elkészülve.

Ma aztán kitűnt: az egész dolog igazsága. A mely igazság éppen ellenkezője spenóték állításának.

Nem igaz az, hogy Saára Gyula dr. visszavonta betervezett indítványát. Nem! megmaradt az igazságunk mellett s csak miután látta, hogy indítványát egész általánosságban elvetették, a részletekhez nem adott be más indítványt. A mit teljesen okosan is tett.

Ismerjük spenóték felbuzdulását Saára Gyula dr. ellen, a ki a független meggyőződésű polgárok képviselője s a kiben a darabont szellemből nem volt és nem is lesz soha egy makula. Ha ezt akarta megboszulni a spenit s az ökölnyi betűkkel nyomatott írással difflamálni akarta a mi képviselőnkét, rosszul számított. A puskája visszafelé sült el. A diadal csak estétől reggelig tartott. Még addig se a méddig a tisztavirág virít. A publikum pedig annál jobban tisztában van vele, hogy mit tartson az ilyen fekete-sárga támadásokról.

— **(Visszatérés.)** Borsos János ev. ref. valásu. napapi lakos e hó 3-án letette a katolikus hitvallást **Kolonics** Károly plebánus kezébe, a ki szép beszédet intézett az egyház új tagjához.

— **(Tudomásul.)** A székesfehérvári belvárosi Kath. Kör estélyeit látogató közönségnek tudomására hozza a rendezőség, hogy az e hó 9-én tartandó estélyen dr. **Kocsfal** Ferenc család körülményeknél fogva akadályozva lévén, közreműködni, szerepét a műsor 3 számát képező **Beethoven** septeitben **Tommy Béla** hegedűművész volt szíves elvállalni.

— **(Jegyzőválasztás.)** Závodnik Jenő csóri segédjegyzőt Bakonyvárosi község képviselő-testülete egyhangulag községi jegyzővé választotta.

— **(Az ideai fősorozást)** a móri. járásban f. évi április hó 2., 3. és 4-ik napján tartják meg Mórót a következő sorrendben: április hó 2-ikán előállítanak: Nagyveleg, Bodajk, Söred, Iszterim, Balinka, Bakonykúti, Guttamási, Magyafalvas és Csákvár község mindhárom korosztálybeli ujoncai. Április 3-ikán Pusztavám, Bakonyváros, Fehérvárcsurgó, Csókakö, Csákbörény, Gánt és Vérteskozma mindhárom és Mór község Iső korosztálybeli ujoncai; végre április 4-ikén Mór község II. és III. korosztálybeli ujoncai. A sorozás mindhárom napon reggel fél 8 órakor kezdődik.

— **(Déri jutalomjátéka.)** A szintársulat egyik legrokonszenvesebb s legtehetségesebb tagjának, **Déri Bélának** kedden este lesz a jutalomjátéka. Déri nem lehet nem szeretni annak, akinek a magyar színjátszó zsenije és nemes igyekezete iránt érteke van. Oly becsületet igyekezettel, akkora szorgalommal s mindenkor igazi művészettel kevés színész szolgálta a közönséget, mint Déri. Mindig diszkrét volt, sohasem közönséges, tehát előbb művész s aztán modern színész. Kedden a **Dériné ifjasszony**-ban lép fel s valóban megérdemli, hogy a közönség szimpatija mindenképp megtalálja hozzá a utat.

— **(Köszönetnyilvánítás.)** Id. **Csapó** István ur koszorúmegváltás címén szíves volt a székesfehérvári ev. ref. jótékony nőegylet céljaira 10 koronát küldeni. Midőn azt nyilvánosan nyugtatom, adományáért hálás köszönetemet fejezem ki. **Molnár** Béláné, elnök.

— **(Eltűnt kisfiu.)** **Szerényi** István déli-vasuti munkás tegnap délután 12 éves fiát **Günst** Lászlót bevásárlás végett küldte a városba, a fiu azonban azóta vissza nem tért. A községbeesett szülők bejelentették a gyermek eltűnését a rendőrségnek. Az eddigi rendőri nyomozat megállapította, hogy **Günst** László a délután folyamán **Deutsch** Adolf Széchenyi-utcai fűszerüzletében is járt, ahol szülői nevében 10 koronát kért kölcsön. A rendőrség az eltűnt fiut országszerte kerözi.

— **(A Székesfehérvár-Felsővárosi Róm. Kath. Kisdödvő-Egyesület)** f. hó 3-án tartotta XXII. évi tisztújító közgyűlését. **Tamás Vilmos** esp. piébános elnöklele alatt. A tisztikar és választmány eddigi tagjai — **Antal** József gondnok kivételével, a ki erősen ragaszkodott lemondásához — közfelkiáltással egyhangulag újra megválasztattak. Az új gondnok **Vértes** Kálmán választmányi tag lett, kinek helyére a közbizalom folytán **Antal** József, a lemondott gondnok került.

A helyesnek talált zárószámadás és költségvetés jóváhagyása után, következett Kammel József egyleti titkár évi jelentése, melyből a következőket közöljük: Egyesületünk jelenlegi vagyona készpénzben 6644 kor. 69 f., ami dacára a nagyobb mértvű javítási, tatarozási s egyéb költségeknek, a múlt évi állapottal szemben 295 kor. 18 f. többletet tesz ki. A midőn ezért a kedvező eredményért pénztárosunk iránt elismeréssel és köszönettel adózunk, ne feledjük, hogy tagok gyűjtésével s a társadalmi források fokozottabb felhasználásával anyagi erőnket a mainál sokkal nagyobb mértékben volnánk képesek növelni. A karácsonyfa-ünnepély költségeinek fedezése céljából eszközölt adománygyűjtés 152 kor. 4 fillért eredményezett. A nemesszövület adományozóknak az áldozatkészségükkel az ártatlan kisdedeknek megszereztek a nagy örömet, e helyütt is hálás köszönettel adózunk. A Mindenható bűb. áldását kérjük azon nagylelkű jótévedőinkre is, a kik az ovoda fenntartásához kegyes adományaikkal hozzájárultak. Igy: ngs. Kuti Márton egyesületünk védőnké 200 K-val, Széhehárvár közönsége 600 K-val, a széhehárvári pénztárszövetek pedig 155 K-val támogatta intézetünket. De a kinek mindannyian, tisztviselők, szülők és város közönséggel tartozunk, az nem más, mint az a férfi a kinek lankadatlan buzgósága, bölcs vezetése és áldozatkészsége föllendítette egyesületi életünket és biztos záloga további előhaladásunknak: a mi nagyrabecsült elnökünk főt. Tamás Vilmos esp. plebános ur. Egyesületünk szellemi életét illetőleg jelenthetem, hogy a múlt évben 2 választmányi- és 1 közgyűlésben intéztük el ügyeinket. Sajnálattal kell továbbá jelentenem, hogy a lefolyt évben egyesületünknek ismét számos jó barátját és pártfogóját temetjük el. Elhunytak: Karl József és Kempelen Imre alapító tagok; elköltözött „ama szebb hazába” tiszt. Angeli István rendes tag, egyházmegyénk egyik legrokonszenvesebb s nagy reményekkel bíró papja, aki nemes buzgósággal, igaz meggyőződéssel szolgálta egyesületünk érdekeit s a kinek korai halála általános, őszinte részvétet keltett városunkban. Meghaltak továbbá még Enhecht Gyula és Mikola András pártoló tagok. Hálás kegyeletünk őri valamennyiök hiv. emlékezetét. Kilépett az egyesületből 1 rendes és 4 pártoló tag. Új tagok felvételtek: tiszt. Hálnék Béla és Weber Imre urak, s így most egyesületünknek 51 alapító, 60 rendes, 52 pártoló, összesen 163 tagja van. Az óvodá-jelentése szerint a lefolyt évben 237 gyermek iratkozott be és pedig 116 fiú és 121 leány; róm. kath. 220, ev. ref. 5, izr. 12. Óvodajelentés gyermek volt 21. Elmulaszthatatlan kötelességet teljesíttek akkor, amidőn az egyesület nevében hálás köszönetet mondok Antal József urnak azért az ajándékul hozott szép karácsonyfáért, mellyel a kisdedeket megörvendeztetni szives volt. A Mindenható fizesse meg ezerszeresen nemesszövület gondnokunk jóságát. Egy lélekemelő kedves eseményről kell még jelentésben megemlékezni; ugyanis kisdedeink a múlt évben kiváló szerencsében s boldogságban részesültek, amennyiben nemcsak nagyságos Kuti Márton, szeretve tisztelt védnökünk és Szentgericeai Nagy Géza s. tanfelügyelő, hanem egy váratlan alkalommal maga dr. Prohászka Ottokár megyés püspökünk órnéltsága is benyitott a szerény ovoda terembe és ott — mint egykor Üdvözlőnk — leereszkedve a kisdedekhez, nyájas beszélgetés között megáldotta őket. M. t. közgyűlés! Egyesületünk életében a három évi ciklusnak végére jutottunk. Három év előtt összes bevételünk 2093 K volt, most 2225 K, akkor 53 K kiadás fedezetlen maradt, most 295 K a pénztári fölösleg; akkor vagyonunk készpénzben 5655 K volt, most 6644 K. A rendes tagok száma akkor 45 volt, most 60. Akkor 26 pártoló tagja volt egyesületünknek, most van 52. Ezek a számok mind-

mind egyesületünk izmosodását, tagjainak buzgóságát és elnökségünknek, elsősorban szeretett elnökünk főt. Tamás Vilmos esp. plebános urnak bölcs vezetését bizonyítják. A tény, hogy fejlődünk, önösön bizalmat belénk, a tudat pedig, hogy még sokkal rohamosabban is fejlődhetünk, töltősen be lelkesedéssel s az önbizalom és lelkesedés sarkaljon lankadást, buzgó munkásságra egyesületünknek, ártatlan kisdedeink javáért és tegyen hű munkásaivá mindnyájunkat a kisdenevelés ügyének.

— (Ministeri jóváhagyás.) A belügyminiszter jóváhagyta Schöber Elemér városi napidíjas napidíjának felemelésére vonatkozó közgyűlési határozatot.

— (Az influenza.) Talán szünetelni kezd már, hiszen az idő is vesztí már a méregfogait. Angliából és Franciaországból azonban annak híreit vesszük, hogy az influenza nagyon sűrűn szedi áldozatát. Nincs enyhe lefolyású influenza. Olyan, mint a borzasztó járvány, a mit orosz grippe neve alatt ismer az orvosi világ és eddig ismeretlen pusztitást vitt véghez Európa lakói között. Angliában oly nagy a betegek száma, hogy akár a tuberkulózis ellen, szanatóriumok fölállításáról kezdenek gondolkodni és a beteget a családtól el akarják küldöteni. A melyik családban az influenza tanyát ütött, ott biztos, hogy három-négy áldozata lesz. Fülgyulladás, torokbaj jár a nyomában. Angliában azt tartják, hogy az alkoholfogyasztók között jobban pusztít a járvány, Franciaországban pedig alkohollal, erős itallal gyógyítják az influenzát. Melyiknek van igazsága? Ma még erről sem adhatunk számot, de az az intézmény, hogy az influenzas beteg, akár a bárányhimlős, vagy kanyarós, két hétig külön éljen a családtól, nagyon helyes. Ez az egyetlen óvszer a nagy járvány ellen. A meleg öltözködés és néha esetén az ágy, esetleg még a nagy bajt elkerülhetővé teszi, de még azt sem tudják az orvosok, hogy az influenzas beteget hideg, vagy meleg kezelésben részesítsék-e. Az egyik orvos hideg borogatást rendel, a másik izasztó fürdőt. Az influenzát pedig csak egy alapos faktor kergethetné Grönlandba, a ragyogó tavaszi napugár, az enyhe meleg levegő.

— (Tűz a börtnyárban.) Tegnap délelőtt 11 óra tájban tűz ütött ki a Weisz és Tull-téle börtnyárban a Tobak-utcában. A gyapjuszarítóban a szárító kemencéből kicsapó lángolt a felig száraz gyapju meggyulladt. A tűz színhelyén a városi és önkéntes tűzoltókön kívül a Felmayer-gyári tűzoltók is megjelentek és a tüzet rövidesen eloltották. A tűz okozta kár meghaladja az 1000 koronát, melynek egy része azonban a biztosítás révén megtérül.

— (Összeégett uriaszony.) Szár községben — mint onnan írják — a napokban halálra egve találák öz. Burghardt-Mártonné 85 éves asszonyt, ki magányosan lakott kis szobájában. Az öreg asszony valószínűleg saját vigyázatlanságának lett áldozata. A vizsgálat megejtése a hatóság részéről folyamatba tetetett.

— (Katonasors.) Wagner János a 17-ik honvédelmi alvezető köztegenye az ezred lovai mellett teljesített szolgálatot. A győngyvet mindíg szomorú emlékeket fog kelteni a szegény katonában. A napokban ugyanis a gondjaira bízott lovak egyike úgy arcába harapott, hogy jobb arca teljesen leteffent. A szerencsés katonát beszállították a katonai csapatkórházba, ahol most súlyos betegen fekszik.

— (Tolvaj tanonc.) Sidó Károly 17 éves, budapesti illetőségű kömivestanonc Papp Ferenc balatonboglári építőmesternél volt alkalmazásban. A napokban Papp pénzt adott tanoncának, hogy egy ottani vaskereskedésben bevásárlásokat tegyen. Sidó a bevásárlás helyett megszökött, vonaira ült

azzal szándékkal, hogy Budapestre utazik. Utja azonban csak Székesfehérvárig tartott, mert a helybéli vasuti állomáson a rendőrség egy távirati megkeresés alapján letartóztatta. Sidó Károlyt, aki azzal védekezik, hogy azért lopott, mert Budapesten lakó beteg édesanyját akarta meglátogatni, a rendőrség visszaakcszpediálja Balatonboglárra.

— (Rendőri hírek.) Pouitz Ottó 46 éves károlyfalvai takácssegéd engedély nélkül koldult a város területén. A rendőrség kihágási osztálya Pouitzot egy napi elzárásra és illetőségi helyére való toloncolásra ítélte.

MŰVÉSZET.

* Aranykakas. Bátori jutalomjátéka zsu-folt házat hozott össze. A pompás humorral, tréfával, kacagással tele darab épen neki való, Mintha számára írták volna. Megérdemelte eddigi szereplésével is, mert hiszen mindig komoly, szorgalmas, becsülettel igyekvő mulattatója volt a publikumnak s a publikum valóban hálás is volt iránta, megöltötte a házat szmültig, kacagott, tapsolt egész este s bizonyosan nem is fogja elfeledni ezután sem. Az oroszláncz természetesen az övé volt a munkában s Dachslmayer szerepét oly pompás humorral s annyi könnyedséggel alkotta meg, hogy méltán tehet szert a közönség kedvence címére. Kivüle Szigeti pompásan adta a pincér szerepét s a közönség jól mulatott rajta, amikor a már vénebecské korcsmárosnába (Tibori) belehabarodott s aki szintén élvezetes alakitást nyújtott a leányágának bucsut mondott özvegy szerepében. Déri, mint mindig, most is derékasan állta a helyét. Gerőfi hasonlókép jól alakított.

— lk — r —

* Koldusgróf. Talán tízedszer. Most zónában, de természetesen ismét télt házzal. (Hogy Szalkay direktor mit csinál azzal a rengeteg jüvedelemmel, valóban el sem lehet képzelni.) Szerepváltozás is volt a Koldusgróf címszerepében, a melyet ez alkalommal Gyárfás helyett Vajda Dezső, ez az igazán rokonszenves megjelenésű, fiatalember alakított. A közönség, ugy látszik, örömmel vette a változást, mert sűrűn tapsolta Vajdát, sőt pálmalombbal is kitüntette. Szalkay, Bátori, Szigeti ujra sok tapsot kaptak. A közönségnek nagy gyönyörűséget szerzett a kis Szalkay Sári, aki a Bogumil gyerek szerepében parányi hangjával, de feltétlenül színpadrateremttségével vívta ki a tapsokat.

Felelős szerkesztő: Dr. HELVEY LAJOS.

Legjobb magyar pezsgő a

Főraktár Székesfehérvár részére:
Kováts Pál csemegekereskedésében.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testhelyet, megszűnteti a köhögést, váládékol, efféle tisztad.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értékelten utánafozokat is kínálunk, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

0000063